

3. Коцовський В. М. Методи та системи штучного інтелекту : конспект лекцій / ДВНЗ «Ужгородський національний університет» : Ужгород, 2016. 76 с. URL: <https://surli.cc/xrxhuq>

4. Дороніна О. А., Дядій В. О. Використання штучного інтелекту у процесі прийняття управлінських рішень: ризики та переваги // *Економіка і організація управління*. 2024. №3 (55). С. 53–61. URL: <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/16907>

УДК 33.061.2

Шиян Д. В., д.е.н., професор,
професор кафедри економіки підприємства та організації бізнесу
Харківський національний економічний університет ім. Семе́на Кузне́ця

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Війська агресія РФ мала суттєвий вплив на фінансовий стан багатьох підприємств. В першу чергу це стосується підприємств які опинились в зонах наближених до бойових дій. Відома банків від кредитування, постачальників від постачання товарів без попередньої оплати, цінова дискримінація через підвищенні ризики та проблеми з логістикою всі ці фактору самим негативним чином вплинули на якість фінансів багатьох підприємств. Це в значній мірі стосується підприємств аграрного сектору. До вище перелічених факторів в даному випадку догадається ще сезонність виробництва та необхідність вчасно забезпечувати виконання основних технологічних операцій. Саме тому було вирішено дослідити яким чином змінився фінансовий стан сільськогосподарських підприємств за період воєнного часу порівняно з 2021 роком. В якості бази дослідження виступали сільськогосподарські підприємства Харківської області.

Проблеми розвитку економіки під час війни перебувають центрі уваги економістів України [1, 2]. Нами було поставлено завдання на підставі даних фінансової звітності сільськогосподарських підприємств Харківської області проаналізувати як змінився рівень фінансової стійкості підприємств за 2021-2023 рр. Досліджувана сукупність при цьому дорівнювала у 2021 році – 91 підприємство, 2022 році – 88 підприємств, 2023 році – 91 підприємства. Ця сукупність дозволяє встановити надійні залежності які будуть позбавлені фактору випадковості. В таблиці 1 наведені окремі показники фінансового стану підприємств за аналізуємий період.

Таблиця 1 – Динаміка окремих показників рівня фінансової стійкості сільськогосподарських підприємств у Харківській області за 2021-2023 роки

Показники	2021	2022	2023
Співвідношення виручки від реалізації та поточних пасивів	2,327	0,886	1,134
Коефіцієнт фінансової стабільності	2,146	1,057	1,112
Співвідношення поточних пасивів і власного капіталу	0,339	0,791	0,756
Коефіцієнт залежності робочого капіталу	0,198	0,278	0,278
Питома вага робочого капіталу у оборотних активах	0,655	0,413	0,405
Рентабельність активів	0,191	-0,036	-0,016
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,143	0,072	0,074
Коефіцієнт проміжної ліквідності	1,330	0,720	0,693
Коефіцієнт загальної ліквідності	2,901	1,704	1,681

Джерело: власні розрахунки

Отримані дані дають підстави зробити наступний висновок. По-перше, як у 2022, так і у 2023 році ситуація з якістю фінансів сільськогосподарських підприємств виявилась гіршою ніж вона була у 2021 році. Про це свідчить зменшення таких показників як співвідношення виручки від реалізації та поточних пасивів, коефіцієнта фінансової стабільності, питомої ваги робочого капіталу у оборотних активах, рентабельності активів, коефіцієнтів абсолютної, проміжної та загальної ліквідності. Особливо слід звернути увагу на від’ємне значення, рентабельності активів, що в свою чергу свідчить про збитковість діяльності аграрних підприємств. Також, слід відмітити, що незважаючи на зменшення рівня ліквідності балансу підприємств самі значення показників ліквідності перебувають на відносно прийнятному рівнях. По-друге, необхідно підкреслити, що у 2023 році фінансовий стан підприємств відносно стабілізувався, а в окремих випадках навіть покращився. Так, дещо збільшилась величина співвідношення виручки від реалізації та поточних пасивів, коефіцієнта фінансової стабільності. Це є свідченням того, що незважаючи на надскладні умови, в яких опинились сільськогосподарські підприємства Харківської області їм вдалось припинити негативну тенденцію до погіршення якості своїх фінансів. Це в свою чергу, створює підґрунтя до подальшого зростання виробництва, після завершення війни.

Перелік використаних джерел

1. Лупенко Ю., Радіонов Ю. Фінансова безпека в умовах війни і в період повоєнного відновлення України. Економіка України. 2024. №67(10 (755)). С.45–65. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.10.045>
2. Мажара Г., Музалевська А. (2024). Моделювання фінансової стійкості підприємства на основі баз даних відкритих джерел за допомогою методів application programming interface і python. Економіка України. 2024. №67(5(750)). С. 68–77. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.05.068>